

اصالت زنان افغانستان در مقابل مهاجم فرهنگی

وضعیت کلاس‌های خبرنگاری در کشور افغانستان چگونه است؟ کلاس‌های خبرنگاری در کشور افغانستان رشد زیادی داشته است. در دستورالعمل کشورهای خارجی که فن دونه هستند و کمک مالی به افغانستان می‌کنند، یکی از محورهای ارتقا ظرفیت خبرنگاری و ژورنالیستی در کشور افغانستان است که معیاری ساختن رسانه‌هاست. به عنوان مثال اینترنیوز که شاخه‌ای از جمهوری خواهان آمریکا است، در داخل کابل نمایندگی دارد. ان‌جی‌او در محلی به نام «نی» به منظور حمایت از رسانه‌ها تشکیل شده است و رسانه‌های آزاد که توأم با اینترنیوز کار می‌کنند، به مدرسه خبرنگاری تبدیل شده‌اند. کلاس‌های کوتاه مدت خبرنگاری نه تنها در شهر کابل، بلکه سراسر ولایت افغانستان را تحت آموزش قرار می‌دهند؛ در واقع من هم در همین جا مشغول به کار هستم. در بعضی از این ان‌جی‌اوها مانند «اینترنیوز» و «نی» که محور فعالیتشان برای خبرنگاران است و کلاس‌های زیادی هم برگزار کردند، تمامی خبرنگاران در افغانستان یک تا دو دوره در این کلاس‌ها شرکت کرده‌اند.

درباره زنان خبرنگار چگونه است؟

در افغانستان اتحادیه انجمن خبرنگاران زن را داریم که تمام زنان خبرنگار در آن عضویت دارند، اما قضیه افغانستان متفاوت از بقیه کشورها، به خصوص جمهوری اسلامی ایران

حلیمه حسینی، نویسنده و روزنامه‌نگار در روزنامه ماندگار، برای اولین همایش و جایزه بین‌المللی خبرنگار زن مسلمان جهان از افغانستان به ایران آمده است. وی دارای مدرک استادی ژورنالیسم در کابل است و هم اکنون به عنوان دانشجوی لیسانس رشته فقه و حقوق در مؤسسه تحصیلات عالی خاتم النبیین (ص) در شهر کابل به تحصیل می‌پردازد. مدیریت عمومی مؤسسه ان‌جی‌او و بنیاد آشیانه جوان از دیگر فعالیت‌های کاری وی محسوب می‌شود. این مؤسسه کاملاً برای نسل جوان و دانشجو فعالیت می‌کند.

با حلیمه حسینی یکی از برترین خبرنگاران زن جهان اسلام که تنها ۲۴ سال سن دارد، گفت و گویی داشته‌ایم که با هم می‌خوانیم.

است. آنجا بیشتر کارها پروژه‌ای، مقطعی و با حمایت خارجی صورت می‌گیرد. چون افغانستان در شرایطی نیست که به استقلال برسد تا خودش در این عرصه‌ها سرمایه‌گذاری کند. هر کشوری که سالانه پولی را برای پیشرفت و ترقی افغانستان تعهد می‌کند، خودشان اعلام می‌کنند که این پول‌ها در چه محوری به مصرف برسد که بعضی از کشورها در قسمت خبرنگاری هزینه می‌کنند. این انجمن وجود دارد، ولی خیلی دستاورد عملی و بزرگی انجام نداده است و من فکر نمی‌کنم تا به حال موفق عمل کرده باشند.

شما جزو ۲۰ خبرنگار برتر زن جهان اسلام معرفی شدید. چه پیامی به زنان خبرنگار جهان اسلام دارید؟

یک زن خبرنگار مسلمان باید چند رسالت را با هم ایفا کند تا او را متفاوت و برجسته نسبت به سایر خبرنگاران سازد. زن بودن، مسلمان و خبرنگار بودن، اینها با هم جمع می‌شود و یکسری مسئولیت سنگین بر دوش یک زن مسلمان خبرنگار می‌گذارد که باتوجه به شرایط کنونی که جهان اسلام دارد، با همه مشکلات و هجوم‌ها و تهاجمات چه باید کند و چطور موقعیت خود و هم‌نوعان خودش را که طیف زنان مسلمان هستند، تثبیت کند.

چون ما دو مسئولیت داریم؛ یک الگو در داخل کشور و جغرافیای اسلامی، در مرحله بعد نیز در سطح رسانه‌های بین‌المللی. دنیا از زاویه همین رسانه‌هاست که واقعا می‌بینند و قضاوت و تفسیر می‌کنند. اگر دنیای اسلام امروز وارونه جلوه داده شده و چهره زن مسلمان درست انعکاس پیدا نکرده، در حقیقت بخش عمده آن به زنان

خبرنگار مسلمان هم مربوط می‌شود؛ چرا که آنها باید با برنامه‌ریزی و مدیریت درست، چهره واقعی زنان مسلمان و دنیای اسلام را نشان می‌دهند. بزرگترین رسالت زن خبرنگار جهان اسلام، تثبیت جایگاه زن در جامعه و سطح بین‌المللی است.

به نظر شما این در جامعه‌ی ما اتفاق افتاده که زنان مسلمان حضور پررنگی داشته‌باشند؟

تا جایی که می‌توان روی چشم‌داشت‌های خودمان قضاوت کنیم و باتوجه به اشتراک ۲۰ نفر زن خبرنگار جهان اسلام، می‌شود گفت که در ایران در تمامی عرصه‌ها حرف برای گفتن بود؛ هم در عرصه تحقیق و رسانه‌ها مانند خبرگزاری زنان که همه کارمندان آن زن هستند و کار می‌کنند و هم در عرصه هنر و موسیقی که عملا می‌گویند شنیدن کی بود مانند دیدن، هم در عرصه سیاست و دیدار با زنان فراکسیون پارلمان جمهوری اسلامی ایران و همچنین در عرصه فرهنگ و هنر که بیشتر دستاورد عملی را مشاهده کردیم، زنان حضور موفق داشتند. اینکه حضور کافی است یا خیر و آیا نیاز به رشد بیشتر دارد را خود ایران در برنامه درازمدت خواهد داشت. آنچه ما دیدیم بسیار جالب، قابل توجه و مثبت بود.

از نظر یک خبرنگار برتری که مسلمان هم هست، حجاب برتر چیست؟

اینکه بحث حجاب پیش می‌آید و ما مشخص می‌کنیم حجاب برتر یعنی این، بحث درستی نیست؛ با این تفاوتی که بین فرهنگ‌ها در دنیای اسلام وجود دارد و با نوع نگرش‌های متفاوتی که مواجه هستیم، نمی‌توان گفت حجاب برتر چیست. ما

به‌عنوان زنان خبرنگار باید کوشش کنیم فلسفه، چیستی حجاب و منفعت حجاب را انعکاس دهیم و در کنار آن الگوهایی هم ارائه کنیم.

اما محدود کردن در یک‌نوع الگوی ثابت و انتخاب آن به عنوان حجاب برتر و بقیه حجاب‌ها را در درجات پایین‌تر حجاب دانستن، اصلا کار درستی نیست؛ چرا که در حال حاضر سطح بین‌الملل و تمام کشورها این را نمی‌پذیرند که ما بتوانیم به صورت یکسان، هم‌دست و هم‌گون از همه بخواهیم این حجاب برتر و الگو را پیاده کنند، هرچند ایده‌آل هست، اما بهتر است روی فلسفه حجاب و منفعت آن به زن و جامعه و خانواده در سطح کلان پرداخته شود، این‌ها را برجسته کرده و روی مسئله حجاب جذابیت ایجاد کنیم.

چطور می‌توان این جذابیت را ایجاد کرد؟

هر کشوری می‌تواند این جاذبه‌ها را طبق سلیقه‌های فرهنگ و مردم کشورش ایجاد کند. امری که مهم هست این است که دنیای اسلام یک‌دست باورمند به حجاب باشند و بتوانند از موضع حجاب در برابر هجوم فرهنگ برهنگی که در حقیقت تهاجمی است دفاع کند، چرا که فرهنگی می‌خواهد به داخل کشور اسلامی نفوذ کند که اسم آن را می‌توان گذاشت عریان‌کردن زن یعنی فرهنگ برهنگی.

حالا ما باید فرهنگ پوشش را در کنار آن نهادینه کنیم تا سدی در برابر فرهنگ برهنگی باشد. این که با چه شکل و طراحی باشد را کشورها و مردم خودشان ایجاد می‌کنند. هر کشور باتوجه به فرهنگ و نیازمندی‌اش خودش طراحی می‌کند. به‌نظر من این خیلی

بزرگترین رسالت زن خبرنگار جهان اسلام، تثبیت جایگاه زن در جامعه و سطح بین‌المللی است.

حجاب برتر حجابی است که بتواند زن را محفوظتر کند. هر چیزی که حجاب زن را با وجهی اسلامی تر نشان دهد، می تواند برتر باشد، اما بعضی وقت ها به نام حجاب، شبهه حجاب هم داریم، نه حجاب.

حجاب در جامعه افغانستان جزو اولویت های مردم افغانستان است. بدحجابی تنها در فمینیست هایی مشاهده می شود که بیشتر، یک پا در غرب و یک پا در افغانستان دارند که شاید اصالتا افغانی باشند، اما عملاً عامل خارجی هستند.

مشکلات زنان افغان، در ولایاتی است که طالبان حضور دارند و جنگ هم هست. البته نه جنگی که به عنوان زد و خورد نظامی باشد؛ مثلاً قندهار و جاهایی که احتمال وجود طالبان است، زنان نمی توانند آزادانه تحصیل کنند. مصداق این امر ریختن اسید به صورت شاگردان مکتب از سوی آنهاست که آنها مکاتب را سوزاندند، معلم را به شهادت رساندند و صورت دخترانی که به مکتب رفته بودند را با اسید سوزاندند که درس عبرتی باشد که دیگر از خانه خارج نشوند.

این یک سری مشکلات است که در یک سری ولایات وجود دارد. اما وقتی به سمت ولایات امن تری که به دست دولت است می رویم، بالطبع مشکلات کمتر شده و امروز شاهد حضور زنان در دانشگاه و مکاتب برای تحصیل و کار هستیم.

در فرصت های شغلی اولویت با داوطلبان زن هست که راحت می توانند کار پیدا کنند و جذب بازار کار شوند. زمینه کاملاً مساعد شده است ولی امیدواریم زنان افغان از این بستر مناسب به نفع پیشرفت واقعی کشور خودشان استفاده کنند و نه اینکه ابزاری به دست غرب و شرق باشند برای پیاده کردن اهداف و امیال آنان که این خود از دغدغه های زنان متعهد و مسلمان افغانستان است.

بی عدالتی و تبعیض می دانند، دستمایه هایی می خواهند تا موضع حجاب را ضعیف کنند و مرتب نشان می دهند که زنان مسلمان به خاطر حجاب داشتن از بسیاری فعالیت های اجتماعی باز می مانند و یک مانع بزرگی برای پیشرفت زن مسلمان می ماند و دلیل عقب ماندگی های زن مسلمان را در حجاب جمع می کنند.

وضعیت زنان در افغانستان در حال حاضر به چه صورت است؟

من به عنوان یک زن مسلمان نه یک دختر افغانی، می گویم وضعیتی که در افغانستان است، واقعا قابل افتخار است.

با وجود اینکه ما امروز یک دولت وابسته داریم و در عرصه سیاست، اقتصاد و فرهنگ استقلال نداریم و دوران گذار از جنگ است و دموکراسی را تازه تجربه می کنیم، این افتخار بزرگی است که من یک زن مسلمان افغان هستم و می بینم تحت چه شرایط سختی و با چه هجمه و تهاجمی، هنوز زنان حجاب و ارزش های خود را حفظ کرده اند.

شاید دیگران فکر کنند این موضوع با زور طالبان است ولی جالب است بدانید آمار بدحجابی و بی حجابی در تمام مکان هایی که طالبان حضور دارند، نشانی از بدحجابی و بی حجابی نیست، چرا که آنها با چادری که به نام برقع است، حجاب سنتی افغانستان را رعایت می کنند، صورت و بدن کاملاً پوشیده است، اما در استان ها و ولایاتی که نیروهای طالبان حضور و هیچ قدرتی ندارند و کاملاً به دست دولت است و همچنین تمام کشورهای غربی و شرقی آنجا کار می کنند و دارای ان جی او هستند، این طور نیست.

بهتر است و اگر قرار باشد ریزتر شویم، حجاب برتر حجابی است که بتواند زن را محفوظتر کند. هر چیزی که حجاب زن را با وجهی اسلامی تر نشان دهد، می تواند برتر باشد، اما بعضی وقت ها به نام حجاب، شبهه حجاب هم داریم، نه حجاب.

مثلاً در بعضی کشورها حجاب سر را رعایت می کنند، اما لباس آنها آستین ندارد این نشان می دهد چیستی حجاب را نمی دانند. در اینجا هم نمی توان گفت حجاب برتر چیست. فرد با روسری سر کردن اعلام می کند مسلمان است و این خود کار بزرگی است که اعلام می کند من مسلمانم و حجاب دارم، اما تنها به حجاب موی سر خود اکتفا کرده است. این حرکت نقیض نما است که سر را پوشانی و بدن برهنه باشد. نشان می دهد این شخص از چیستی حجاب چیزی نمی داند. در قدم اول چیستی و فلسفه حجاب را باید نشان بدهیم و در مرحله بعدی، بحث حجاب برتر مطرح می شود.

و اینکه چرا بحث حجاب به عنوان یک دغدغه فرهنگی برای کشورهای غربی مطرح است؟

حجاب در دنیای غرب یک بحث کلیشه ای شده است. بعضی از کشورهای غربی وقتی می خواهند همایشی با عنوان خشونت علیه زن برگزار کنند، دیوارهای آن تالار یا اتاق را با تصویرهایی از زنان با حجاب طراحی می کنند. در واقع آنها فرهنگ سازی می کنند که حجاب مساوی با خشونت، تبعیض و در حصار کردن زن است؛ اینها مسلمان بدون فلسفه و منطق نیست، چرا که با گرفتن حجاب از زن مسلمان، سنگرهای بعدی قابل دسترسی تر است.

اینکه چرا حجاب را مساوی با خشونت و